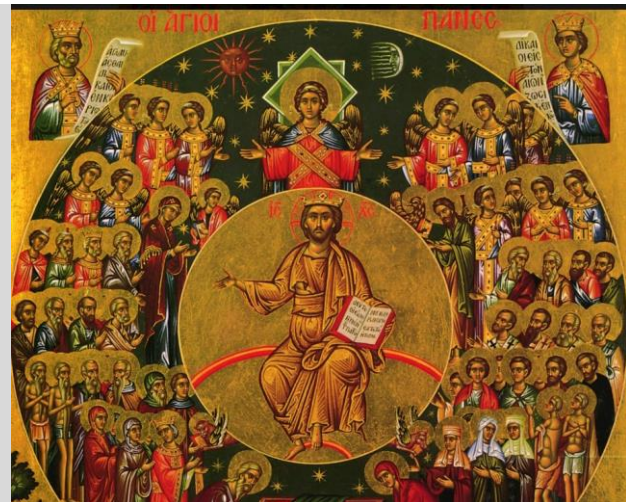

STAUROS

č. 11 máj/jún 2024

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko o SLOVE

Homo capax Dei

Človek má rovnako blízko k Bohu ako k divej zveri. Záleží len na tom, ktorým smerom sa vyberie,“ pripomína známe vysvetlenie biblického faktu, že „koruna tvorstva“ nemá svoj osobitný deň stvorenia, ale musí sa oň deliť práve s divou zverou. Skúsenosť, žiaľ, dosvedčuje, že to nie je len biblická opcia, ale pomerne častá realita „človeka-vlka“. Konštatujeme čoraz viac polarizovanú spoločnosť, skúmame príčiny, hľadáme riešenia.

Päťdesiat dní po Veľkej noci udalosť Turíc znova odhaľuje kľúč, ktorým tieto procesy dešifruje kresťan. Zrodenie cirkvi ako tajomného tela Ježiša Krista spúšťa ten istý, kto spôsobil jeho počatie v tele Panny z Nazareta: Svätý Duch. Tretiu Osobu v jednom Bohu, ktorú Biblia opisuje prostredníctvom symbolov ohňa, vetra či holubice spoznávame podľa jej účinkov. Významní cirkevní autori ako Origenes, svätý Augustín či svätý Tomáš Akvinský vidia výsledok zostúpenia Svätého Ducha vo vrcholnom bode a opisujú ho slovami: *Homo capax Dei*, teda človek sa stáva schopným Boha. Cesta k Bohu, ktorú ukázalo už stvorenie, sa príchodom Svätého Ducha stala úplne schodnou. Počiatočný výber cesty k divej zveri je však doteraz tým hlavným dôvodom, prečo opačný smer odpíšeme ako zbytočný, nemožný alebo nesprávny.

Je Boh pre človeka hrozbou?

Ešte stále prežíva starozákonný strach, že Boh je pre človeka hrozbou. Ešte stále nás strašia výroky, že človek nemôže vidieť Boha a zostať nažive. Aj z tohto strachu pramenili siahodlhé predpisy o čistote, kulte a jedlách. Okrem oslavy Boha sledovali najmä ochranu človeka. Kult v Starom zákone teda chránil človeka, ktorý sa chcel priblížiť k Bohu. Čo však s takým Bohom? Buď sa mu otrocky podriaďiť, alebo sa proti takému Bohu vzbúriť a prevziať jeho miesto.

Človek rozumný osvietený sa preto rozhodol pre evolučný skok a prepísal *Homo capax Dei* na „ľudskejšiu“ formu *Homo capax hominis*. Vylúčením pravého Boha z rovnice života sa však od zamýšľanej väčšej ľudskosti vzdialil a neustále vzdaluje. Sloboda, ktorú človek

dostal ako dar, aby sa rozhodnutiami pre Boha stávala dokonalejšou, sa opačnými rozhodnutiami mení na otroctvo alebo anarchiu. Vylúčením Boha sa pokúšame získať samých seba, no výsledok je presne opačný: odcudzenie, strata a stále aktuálna fráza *homo homini lupus*.

„Baby Lasagna“ a príbeh jeho obrátenia

V spojitosti so speváckou súťažou Eurovízia pozitívne zaujal príbeh súťažiaceho, ktorého v aktuálnom ročníku predbehol len takzvané nebinárny Švajčiar. Chorvátsky hudobník Marko Purišić alias „Baby Lasagna“, ktorý sa napokon umiestnil na druhom mieste, je príkladom človeka, ktorý otvorene hovorí o svojej viere. V rozhovore pre chorvátsky kresťanský portál Bitno.net priznal, že napriek rozbehnutej kariére hudobníka, vzťahu i vysokoškolskému diplomu ho ničila vnútorná prázdnota. „Akoby bolo moje srdce v rukách niekoho iného, kto ho nemilosrdne držal,“ opisuje Chorvát temné obdobie svojho života. V najťažšej chvíli mu jeho otec sprostredkoval rozhovor s kňazom, ktorý podľa Purišićových slov znamenal zásadný obrat v jeho živote.

Pred obrátením praktizoval spevák typické „poschodové kresťanstvo“. „Chodil som do kostola a robil som si, čo som chcel. Keď som sa modlil, vždy to bolo podriadené mojim aktuálnym túžbam a potrebám,“ vysvetľuje Purišić a hovorí o zásadnej zmene: „Prvýkrát som zatúžil počúvať a nerozprávať len sám. Začal som sa pýtať Boha: ‚Čo mi chceš povedať?‘ a dostal som od neho odpoveď ‚Patriš mi!‘,“ vyznáva sa spevák.

Neboja sa!

Obrátenie ho nepripravilo o životné šťastie. Práve naopak. „Nič som nestratil, všetko som získal,“ svedčí dnes mladý hudobník: „Až s Bohom som získal seba samého,“ Zároveň však zostáva stáť nohami pevne na zemi. „Život viery neznamená vznášať sa v siedmom nebi,“ priznáva dvadsaťpäťročný spevák, ktorý si každé ráno prečíta niekoľko kapitol z Biblie, lebo túži poznať slová Boha. Vrcholným bodom je preňho Eucharistia a jeho osobným cieľom je „pripodobniť sa svätým, ktorí boli ochotní zomrieť za svojho Pána“. Chýbajúcu odvahu na tejto ceste mu dodáva slovo, ktoré je silnejšie než všetky ostatné: „Neboj sa!“

Marko Purišić je živým dôkazom, že spojenia „človek je schopný Boha“ a „človek je schopný človeka“ nie sú protiklady. Marko sa pridá k tým, ktorí sa na vlastnej koži presvedčili a presvedčajú, ako prvé vedie k druhému. Teológovia o tom píšu traktáty, a pritom niekedy stačí aj jedna veta: „Až s Bohom som získal seba samého!“

NEDEĽA VŠETKÝCH SVÄTÝCH

V liturgickom kalendári cirkví byzantskej tradície – gréckokatolíkov i pravoslávnych – je prvá nedeľa po Nedeli Päťdesiatnice – Zostúpenia Svätého Ducha venovaná úcte všetkých svätých. Uctievanie svätých a modlitby k nim patria k najstaršej cirkevnej tradícii, ktorá sa uchováva od apoštolských čias.

Obvinenia, že Cirkev sa klania ľuďom rovnako ako Bohu, a porušuje tak prikázanie „Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť!“ (Mt 4,10), neobstoja. Východná teológia totiž jasne rozlišuje službu (latreia) Bohu a uctievanie (proskynesis) svätých, ktorým sa vzdáva pocta nie ako bohom, ale ako ľuďom, ktorí dosiahli duchovné výšiny a spojili sa s Bohom Svätí sú úzko spojení medzi sebou navzájom i s Kristom. Keď sa klaníme svätým, uctieваме tým Krista, ktorý žije vo svätých.

Ľudia mimo cirkvi zvyčajne ťažko chápu, prečo sa treba modliť k svätým, keď existuje Kristus. Vo východnej tradícii svätí nie sú ani tak prostredníkmi medzi veriacimi a Kristom, ako skôr ich nebeskými priateľmi, ktorí ich počujú a môžu im pomôcť svojou modlitbou.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 27. 5. – 2. 6. 2024

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) * Barbora s rodinou
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) <i>Veľká večiereň s lítiou</i>
Štvrtok	Slávnostná poklona prečistým tajomstvám tela a krvi nášho Pána Ježiša Krista 7:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), <i>myrovanie</i> 16:30 Akatist k Ježišovi Kristovi 17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Mikuláš
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň
NEDEĽA	Druhá po Päťdesiatnici, 1. hlas 8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 <i>Sv. liturgia v Malackách</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: večiereň

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 3. – 9. 6. 2024

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Michal, Helena, panychída
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Irena
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) <i>Veľká večiereň</i>
Piatok	Nášho Najsladšieho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista, Milujúceho ľuďí 7:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * za darcov
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň
NEDEĽA	TRETIA PO PÄŤDESIATNICI, 2. hlas 8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 <i>Sv. liturgia v Bernolákove</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: večiereň

OZNAMUJEME

- V pondelok, 27. mája začíname Petro-pavlovský pôst, ktorý potrvá až do sviatku sv. Petra a Pavla, 29. júna. Hoci nie je spojený so zmenou bežnej pôstnej disciplíny, v našej miestnej cirkvi si zasluhuje osobitnú pozornosť, keďže sv. Peter a Pavol sú patrónmi našej eparchie.
- Vo štvrtok, 30. mája slávime sviatok *Slávnostnej poklony prečistým tajomstvám tela a krvi nášho Pána Ježiša Krista* (ľudový názov Božie telo). V predvečer sviatku bude preto veľká večiereň a vo sviatok budú sv. liturgie ráno o 7:00 v cirkevnej slovančine a o 17:00 v slovenskom jazyku spojené s myrovaním. Pred večernou sv. liturgiou sa o 16.30 pomodlíme Akatist k Ježišovi Kristovi.
- Počas mesiaca máj sa o 16:45 hod. modlíme moleben alebo časť akatistu k Presvätej Bohorodičke.
- V sobotu 1. júna 2024 pozývame na Turistický deň Bratislavskej eparchie. Východným bodom bude parkovisko pred Liečebným ústavom Zobor, Kláštorská ul., Nitra-Zobor a odtiaľ o 9:30 hod. pôjdeme na ZOBOR. Čakajú vás zábavné spoločenské aktivity pre jednotlivcov i rodiny a príjemné spoločenstvo. Obed z vlastných zásob. (Plánovaná je nenáročná trasa, ktorá má ca. 6 km a prevýšenie 350m.)
- V nedeľu 2. júna budeme sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme Najsvätejšej Trojice v Malackách so začiatkom o 17:00 hod. Srdečne pozývame.
- V piatok, 7. júna budeme sláviť odporúčaný sviatok *Nášho Najsladšieho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista, Milujúceho ľudí*, spojený s voľnicou. V predvečer sviatku sa pomodlíme večiereň a v deň sviatku budeme sláviť dve sv. liturgie; ráno o 7:00 hod. po slovensky a večer o 17:00 hod. v cirkevnej slovančine. Spovedať budeme od 14:00 hod.
- V nedeľu 9. júna budeme sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme Povýšenia sv. Kríža v Pezinku – Cajle so začiatkom o 16:00 hod. Srdečne pozývame.
- Naša eparchia pozýva na 14. ročník Letného evanjelizačného tábora (LET), ktorý bude v dňoch 7. až 12. júla v Kľačane (okr. Prievidza). Tábor je určený pre deti a mládež od ukončeného 2. ročníka základnej školy. Cena za jedno dieťa je 180 €, v prípade súrodencov bude cena 150 € na osobu. Tábor je rozdelený na dve vekové kategórie: Prvú skupinu tvoria deti od 2. -7. ukončeného ročníka ZŠ. Druhú skupinu tvorí mládež od 8. ročníka ZŠ. Prihlásiť sa môžete do 20. júna na internetovej stránke eparchie: www.grkatba.sk

ĎAKUJEME

- V nedeľu, 12. mája sme pri zbierke na katolícke médiá TV Lux a Rádio Lumen prispeli sumou 500 €. Pán Boh odmeň!
- Bohu známy daroval prevodom na účet farnosti 100 € ako podporu prípravy slávnosti prvej svätej spovede. Okrem toho darovali rodičia týchto detí spoločný dar na chrám vo výške 450 €. Vyslovujeme vd'ačné „Pán Boh odmeň!“
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rodičom detí, ktoré pristúpili k prvej svätej spovedi v termínoch 18. a 25. mája.

1. 6. 2024 nasledujú v rozpise upratovania rod. Ďuková a Porhinčáková

8. 6. 2024 sú na rade rodiny Semberová, Vavříková a Weltherová

Ďakujeme za Vašu službu

KONTAKT

- V prípade otázok, **sv. spovede** alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:
osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845
e-mail: bratislava(zavináč)grkatba.sk